

Richtlijn Huidafwijkingen (2012)

W t/m Z

Waterpokken (varicella zoster)

Huidafwijking	Heldere blaasjes (vesikels), soms eromheen een wat rode huid, bultjes (papels), rode vlekken (macula) en korstjes (in meerdere ontwikkelingsstadia tegelijkertijd), variërend van één tot honderden afwijkingen.
Oorzaak	Infectie met Varicella Zoster Virus (Herpesvirus).
Symptomen	De afwijkingen veroorzaken vaak jeuk en soms pijn. Lichte koorts en milde malaise.
Incidentie	95% van de 12-jarigen heeft waterpokken doorgemaakt.
Voorkeursleeftijd	Jonge kinderen.
Voorkeurslokalisatie	Het gehele lichaam, inclusief de mondholte en het behaarde hoofd.
Incubatietijd	10-21 dagen (meestal 14 dagen).
	Zeer besmettelijk, vanaf 2 dagen voor het ontstaan van de huidafwijking, totdat alle blaasjes verdroogd zijn.

Besmettelijkheid	Maatregelen om verspreiding te voorkomen zijn niet geïndiceerd; het is geen reden om kinderen van het kinderdagverblijf te weren.
Bijzonderheden	Bij personen ouder dan 12 jaar kan de aandoening uitgesprokener zijn en meer ziekteverschijnselen geven.
Beloop	Spontane genezing treedt binnen 7 à 10 dagen op.
Beleid	Bij kinderen verloopt de ziekte bijna altijd mild, en is geen specifieke therapie geïndiceerd. Er zijn producten op de markt om jeuk te verzachten, het effect hiervan is echter niet onderzocht. Voor verder informatie zie protocol ' Varicella en herpes zoster ' van de LCI.

Waterwratten (mollusca contagiosa of kinderwratten)

Huidafwijking	Wasachtige huidkleurige bultjes (papels) van maximaal 5-10 mm met een centrale indeuking (delle), die vaak groepsgewijs aanwezig zijn.
Oorzaak	Infectie met Pokkenvirus.
Incidentie	Ongeveer 16% van de kinderen tot 15 jaar bezoekt minstens eenmaal in hun leven de huisarts met waterwratten. Waterwratten komen vaker en uitgebreider voor bij een aangedane huid, zoals bij eczeem.
Voorkeursleeftijd	3-16 jaar.

Voorkeurslokalisatie	Romp, bovenarmen en bovenbenen; soms het gelaat en anogenitaal.
Incubatietijd	2-7 weken (uiterste is 6 maanden).
Besmettelijkheid	Via direct huidcontact en mogelijk via besmet textiel.
Beloop	Waterwratten zijn onschuldig, verdwijnen meestal in 6-9 maanden en dan meestal zonder littekenvorming (soms pas na 3-4 jaar).
Beleid	Aan ouders en kind goede uitleg geven. Behandeling wordt niet aanbevolen. Als de wratten gaan ontsteken kan dit zeer pijnlijk zijn en kunnen littekens ontstaan. Dit is dan ook reden om te verwijzen. Overige redenen tot verwijzing en behandeling zijn: langdurig persisterende waterwratten, de besmettingskans, esthetische bezwaren, lokalisatie op de oogleden en behandeling van eczeem. Zie voor verdere informatie en behandeling de farmacotherapeutische richtlijn " Mollusca contagiosa " van de NHG.

Wondroos (erysipelas, belroos)

Huidafwijking	Pijnlijke, warm aanvoelende fel rode (erythemateuze) en gezwollen (oedemateuze) huid. De aangedane huid is scherp afgegrensd van de normale huid.
Oorzaak	Ontsteking van de huid en het onderhuids bindweefsel (subcutis), die voortschrijdt via de lymfebanen. Wordt veroorzaakt door bacteriën (meestal Groep A

Streptokokken), die vaak via een eenvoudige wond (porte d'entree) in het weefsel kunnen komen

Symptomen	Kan gepaard gaan met hoge koorts ($>39^{\circ}\text{C}$), koude rillingen, algemene malaise, hoofdpijn en braken.
Voorkeurslokalisatie	Vaak op de benen, armen en het gezicht, maar kan overal voorkomen.
Beleid	Verwijzing naar de huisarts is geïndiceerd. De therapie bestaat uit behandeling van de oorspronkelijke wond (porte d'entree) en geven van antibiotica

Wrat (verruca vulgaris, gewone wrat)

Huidafwijking	Wratten zijn ronde, scherp begrensde verhoornde (hyperkeratotische) verhevenheden. Er zijn meestal meerdere wratten op handen, voeten of in het gelaat. Soms zijn de wratten meer vingervormig, vlak en breed of juist diepgroeiend.
Oorzaak	Infectie met Humaan Papillomavirus.
Incidentie	10-25% bij kinderen van 4-18 jaar; 70% betreft 'gewone wratten'.
Voorkeursleeftijd	Schoolgaande kinderen.
Incubatietijd	Enkele weken tot meer dan een jaar.

Besmettelijkheid Via direct contact.

Beleid Bij 60-80% van de patiënten vindt spontane genezing zonder littekenvorming plaats, binnen twee jaar. Indicaties voor behandeling en verwijzing zijn: klachten van cosmetische aard of bij pijn en hinder door de locatie of door bloeden van de wrat. Zie voor verdere informatie en behandelingsopties de farmacotherapeutische richtlijn 'Wratten / Verrucae vulgares' van de NHG.

Zesde ziekte (exanthema subitum of roseola infantum)

Huidafwijking **Beginnt 3 dagen na aanvang van de symptomen met kleurveranderingen (lichttroze) en kleine bultjes (maculopapuleus exantheem).**

Oorzaak Infectie met Humaan Herpes Virus type 6 (HHV-6).

Symptomen Hoge koorts gedurende 3 dagen, zwelling van lymfeklieren.

Voorkeursleeftijd 3 maanden tot 3 jaar.

Voorkeurslokalisatie Beginnt op de romp en breidt uit naar armen en nek.

Incubatietijd 7-15 dagen.

Besmettelijkheid	Besmettelijk zolang de huiduitslag aanwezig is.
Beleid	Gewoonlijk ongecompliceerd verloop, waarbij geen specifieke (antivirale) therapie geïndiceerd is.

Zonneallergie (polymorfe lichterruptie)

Huidafwijking	Rode bultjes (papeltjes) en blaasjes, zwelling (oedeem) en schilfering.
Huidafwijking	Rode bultjes (papeltjes) en blaasjes, zwelling (oedeem) en schilfering.
Oorzaak	Ontstaat na normale blootstelling aan licht, meestal na 24-48 uur. Er is sprake van afwijkende reacties (overgevoeligheid) op UV-stralen (meestal UVA).
Symptomen	Jeuk.
Incidentie	Komt vaker voor bij mensen met een licht huidtype, maar kan bij elke huidskleur voorkomen.
Voorkeursleeftijd	Zonneallergie begint meestal op jong volwassen leeftijd.
Voorkeurslokalisatie	Aan zonlicht blootgestelde huid.

De afwijkingen ontstaan in het (vroeg) voorjaar en verdwijnen meestal weer halverwege de zomer als de huid

Bijzonderheden	door zijn reactief toegenomen dikte en pigmentatie beter tegen ultraviolet licht beschermd is.
Beloop	De huidreacties kunnen zich uitbreiden naar niet aan licht blootgestelde delen van de huid. De afwijkingen blijven 1-7 dagen zichtbaar en genezen over het algemeen zonder littekenvorming.
Beleid	Als het ernstig is, is verwijzing naar de huisarts geïndiceerd.

Zonverbranding (dermatitis solaris)

Huidafwijking	Graad 1: lichte roodheid (erytheem) zonder afschilfering, gedurende 1-3 dagen. Graad 2: vurig warm en pijnlijke roodheid (erytheem) gedurende 3 dagen, met lichte schilfering en voorbijgaande pigmentatie. Graad 3: vurig warm en zeer pijnlijke roodheid (erytheem) met vochtophoping (oedeem) en cyanotische gebieden gedurende 4 dagen, waarna totale afschilfering volgt. Late gevolgen zijn gerstekorrels (milia), blijvende hyperpigmentatie en huidoneffenheden. Graad 4: als graad 3 maar dan met blaasjes (vesikels) en blaren (bullae), uitgebreide afschilfering en vlekkelijke restpigmentaties. Soms met koorts en algemene malaise.
Oorzaak	(Teveel) blootstelling aan UV-licht (zonlicht)

Voorkeurslokalisatie Onbedekte huid.

Bijzonderheden

Huidverbranding door de zon is een belangrijke risicofactor voor het ontstaan van huidkanker.

Zonverbranding dient te worden voorkomen. De werkgroep raadt aan om de richtlijnen van de KWF Kankerbestrijding nadrukkelijk te volgen, zodat ouders eenduidige informatie krijgen over het voorkomen van zonverbranding (zie ook www.kwfkankerbestrijding.nl). Deze maatregelen zijn:

- Houd kinderen tussen 12.00 en 15.00 uur zo veel mogelijk uit de volle zon.
- Houd baby's en kinderen tot 1 jaar uit de directe zon. Als het kind buiten is met veel zon, moet de huid altijd met zonnebrandcrème ingesmeerd worden.
- Laat kinderen op zonnige dagen zoveel mogelijk in de schaduw spelen, waar echter ook nog 80% van straling is.
- Kleding (ook een petje/hoedje) biedt de beste bescherming tegen de zon.
- Smeer uw kind een half uur voor het naar buiten gaan in, zodat het in kan werken.
- Herhaal het insmeren elke twee uur, zeker vlak na het zwemmen.
- Gebruik minimaal en voldoende dik beschermingsfactor 20-30.
- Smeer gevoelige zones zoals neus, oren, nek extra in.
- Waterproof-producten verdwijnen deels bij het afdrogen of spelen in het water en zand. Smeer kinderen daarom regelmatig in.
- Geef als ouder het goede voorbeeld.
- Ter bescherming van de ogen wordt een zonnebril geadviseerd; voor jongere kinderen kan een hoedje met zonneklep bescherming bieden.

Beleid

- Ga onder de 18 jaar niet zonnebaden (bewust het lichaam blootstellen aan het zonlicht).
- Ga onder de 18 jaar niet onder de zonnebank.
- De ouder moet weten, dat in de schaduw nog steeds 80% van de straling aanwezig is en bij bewolkt weer de zonnekracht slechts met 35% afneemt, dus dat zonnebrandcrème noodzakelijk blijft in de zomerperiode.

Indien een kind zonverbranding heeft opgelopen, kan gesmeerd worden met "aftersun"-producten ter verkoeling en hydratering van de huid. Bij ernstige verbranding (graad 3 of 4) dient verwezen te worden naar de huisarts.